

Briselē, 2023. gada 26. maijā
(OR. en)

9544/23

Starpiestāžu lieta:
2008/0140(CNS)

SOC 326
ANTIDISCRIM 52
MI 422
JAI 643
FREMP 152

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Direktīva par vienlīdzīgu attieksmi (19. pants) – <i>politikas debates</i>

Pielikumā pievienota prezidentvalsts sagatavota orientējoša piezīme, kas paredzēta politikas debatēm par minēto tematu *EPSCO* padomē 2023. gada 12. jūnijā.

Direktīva par vienlīdzīgu attieksmi (19. pants)

Politikas debates

Eiropas Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Savienības mērķis ir veicināt mieru, stiprināt savas vērtības un savu tautu labklājību. Tāpat Savienība cita starpā apkaro diskrimināciju. Saskaņā ar ES Pamattiesību hartas 21. pantu ir aizliegta jebkāda veida diskriminācija, tostarp diskriminācija dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.

Padome jau ir pieņēmusi tiesību aktus, lai aizliegtu diskrimināciju Līguma par Eiropas Savienības darbību 19. pantā minēto iemeslu dēļ, proti, dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ ¹. Saskaņā ar spēkā esošajām direktīvām diskriminācija visu šo iemeslu dēļ jau ir aizliegta nodarbinātības jomā. Ar spēkā esošajām direktīvām jau ir aizliegta diskriminācija dzimuma un etniskās vai rasu piederības dēļ jomās, kas nav saistītas ar nodarbinātību. Tomēr jomās, kas nav saistītas ar nodarbinātību, attiecībā uz diskrimināciju reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ vēl ir jāsasniedz tāds pats aizsardzības līmenis.

Saskaņā ar jaunāko īpašo Eiropabarometra aptauju par diskrimināciju 17 % cilvēku Eiropas Savienībā ir saskārušies ar diskrimināciju ².

¹ Konkrēti, Padomes Direktīvas 79/7/EEK, 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK. Skatīt arī Direktīvu 2006/54/EK.

² Eiropas Komisija, Eiropabarometra īpašā aptauja Nr. 493: Diskriminācija ES (tostarp LGBTI), 2019. gads.

Situācija katrā dalībvalstī atšķiras. Dažas grupas, jo īpaši minoritātes, saskaras ar lielāku diskriminācijas risku nekā citas. Tā kā *minoritāšu minoritātes* ir īpaši apdraudētas, lielākajā daļā dalībvalstu uz intersekcionālo diskrimināciju vēl jāattiecina valsts tiesību akti. Tikmēr ir zināms, ka diskriminācijai ir negatīva ekonomiskā ietekme, tostarp IKP zaudējumi un nodokļu ieņēmumu zaudējumi, kā arī lielākas izmaksas, kas saistītas ar veselības aprūpi un citiem pakalpojumiem.

Nepietiekama ziņošana par diskrimināciju ir plaši izplatīta problēma, kas saistīta ar nevienlīdzīgo aizsardzības līmeni, kā arī informētības trūkumu. Nepilnības tiesību aktos un spēkā esošo tiesību aktu neefektīva īstenošana var pat radīt iespaidu, ka daži diskriminācijas veidi ir pieļaujami, un tas, ka diskriminācija bieži vien paliek nesodīta, veicina nesodāmību.

Tikai neliela daļa ES iedzīvotāju uzskata, ka iestāžu centieni apkarot diskrimināciju viņu valstī ir efektīvi ³. Ir skaidrs, ka ir vajadzīgi jauni pasākumi, lai novērstu pašreizējās nepilnības aizsardzībā pret diskrimināciju.

Ierosinātā Vienlīdzīgas attieksmes direktīva

Komisija 2008. gada 2. jūlijā pieņēma priekšlikumu Padomes direktīvai, kuras mērķis ir paplašināt aizsardzību pret diskrimināciju reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, attiecinot to arī uz jomām, kas nav saistītas ar nodarbinātību. Papildinot šajā jomā spēkā esošos EK tiesību aktus, ar ierosināto horizontālo vienlīdzīgas attieksmes direktīvu tiktu aizliegta diskriminācija minēto iemeslu dēļ šādās jomās: sociālā aizsardzība, tostarp sociālais nodrošinājums un veselības aprūpe, izglītība, un piekļuve precēm un pakalpojumiem, tostarp mājokļiem.

³ Turpat.

Eiropas Parlaments atzinumu pieņēma 2009. gada 2. oktobrī ⁴ apspriežu procedūrā. Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī uz priekšlikumu tagad attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 19. pants; tādējādi ir nepieciešama Padomes vienprātība pēc tam, kad ir saņemta Eiropas Parlamenta *piekrišana*.

Padome vēl nav spējusi panākt vajadzīgo vienprātību par priekšlikumu ⁵.

Ņemot vērā minēto, ministri tiek aicināti apsvērt šādus jautājumus:

1. *Kādi, jūsaprāt, ir pastāvīgi un jauni diskriminācijas modeļi Eiropas Savienībā un jūsu dalībvalstī?*
2. *Kas būtu jādara, lai atbloķētu sarunas par ierosināto horizontālo Vienlīdzīgas attieksmes direktīvu? Kādus konkrētus risinājumus jūs ierosināt, lai kļiedētu bažas saistībā ar trim galvenajiem neatrisinātajiem jautājumiem: juridiskā noteiktība, subsidiaritāte un īstenošanas izmaksas?*

⁴ Skatīt dok. A6-0149/2009. Pašreizējā Parlamenta sasaukumā par referenti ir iecelta *Alice Kuhnke* (SE/Zaļo un Eiropas Brīvās apvienības grupa).

⁵ Skatīt dok. 9043/23.